

برهم کنش چهاروجهی حروف نگاری عنوان در طرح جلد دو رمان نوجوان،

بر اساس نظریه اسکات و نیکولایوا*

امیرحسین زنجانبر* رحیم رحیمی**

چکیده:

تصویر و نوشتار روی یکدیگر لنگر می‌اندازند و معنای همدیگر را متأثر می‌سازند. بارت، اسکات، نیکولایوا و اکثر نظریه پردازان برهم کنش نوشتار-تصویر، تعامل تصویر را تنها با جنبه زبان شناختی متن نوشتاری مطمح نظر قرار داده‌اند؛ این در حالی است که در برخی گونه‌های ادبی-هنری، از جمله در طرح روی جلد کتاب‌های کودک و نوجوان، علاوه بر معنای زبانی، وجه بصری عنوان نیز در تولید معنا دخیل است. از همین رو، حروف نگاری (لترینگ) عنوان در دو سطح زبانی و بصری با تصویر روی جلد و نیز با پیرنگ رمان وارد برهم کنش می‌شود. این مقاله بر آن است که علاوه بر معنای زبانی، به وجه گرافیکی عنوان نیز توجه کند. در همین راستا با روش توصیفی تحلیلی و با تکیه بر آرای اسکات و نیکولایوا، به چگونگی برهم کنش چهار عنصر پیرنگ رمان، تصویر روی جلد و دو وجه کلامی و بصری حروف نگاری عنوان پاسخ می‌دهد. نمونه مورد مطالعه شامل طرح جلد دو رمان نوجوان رده سنی «د» است: یکی، *خانواده زیر پل* اثر کارلسون، ترجمه گلی ترقی و دیگری، روح به قلم نلسون، ترجمه نیلوفر امن زاده. نتیجه پژوهش نشان می‌دهد که در دسته بندی پنج گانه اسکات و نیکولایوا علاوه بر لایه زبانی عناوین می‌توان لایه دیداری آنها را نیز در فرایند برهم کنش معنایی مطمح نظر قرار داد و با این رهیافت به خوانشی چندوجهی از طرح جلد دست یافت.

کلیدواژه‌ها: طرح روی جلد کتاب، حروف نگاری، اسکات، نیکولایوا.

*mosafer_e_barfi@yahoo.com

Rahim.rahimy96@gmail.com

* کارشناسی ارشد، گروه ادبیات کودک و نوجوان، دانشگاه پیام‌نور، تهران واحد جنوب.

** کارشناسی ارشد، گروه ادبیات کودک و نوجوان، دانشگاه پیام‌نور، تهران واحد جنوب.